

De Wijkraden van de gemeente Haarlem
De Stichting Stadsgesprekken
T.a.v. de heer G. Ankoné

Ons kenmerk 2019/415912
Datum 22 mei 2019
Afdeling Programma- en Gebiedsmanagement
Contact M.E. Faber
Telefoon 06-46215198
E-mail mfaber@haarlem.nl
Bijlage(n) Actieprogramma Nieuwe Democratie
Kopie aan -
Uw kenmerk -

Onderwerp: Rol van Wijkraden in de Nieuwe Democratie

Geachte deelnemers aan de Stadsgesprekken ,

Hartelijk dank voor het eindverslag van de stadsgesprekken die op 11 februari en 11 maart van dit jaar hebben plaatsgevonden. Het doel van de bijeenkomsten was om te komen tot voorstellen over de mogelijke rollen van de wijkraden in de context van het programma "Nieuwe Democratie" en de voorwaarden waaronder de wijkraden daar invulling aan kunnen geven. Vanuit deze twee bijeenkomsten heeft u namens de wijkraden een negental aanbevelingen gedaan. Hieronder geef ik een reactie op uw aanbevelingen.

Aanbeveling 1

"In overleg met de wijkraden beide hoofdrollen (netwerkorganisatie of zelforganisatie) voor een wijkraad concreet uitwerken en vaststellen, en wijkraden de mogelijkheid te bieden daar een keuze in te maken. Afhankelijk van zich voordoende situaties kan de wijkraad elk van de rollen aannemen. Dit moet wel van te voren kenbaar worden gemaakt."

Met deze aanbeveling benoemt u de twee hoofdrollen van de wijkraden. De eerste vorm is de wijkraad als een neutrale "netwerkorganisatie" die voornamelijk informeert, faciliteert en mogelijk maakt. (verbinder, ondersteuner en signaleerder) De tweede is er een van "zelforganisatie" die een positie inneemt in het publieke debat, dan wel keuzes maakt/besluiten neemt over de wijk. U geeft aan dat de wijkraad van te voren kenbaar moet maken welke rol zij inneemt. Deze aanbeveling vraagt mijn inziens nog een nadere uitwerking. Daarom stel ik voor dat er over deze aanbeveling, in de vorm van een werkgroep, een verdiepingsslag wordt gemaakt. En voor de rol van zelforganisatie wel de kaders van het Actie programma Nieuwe Democratie in acht te nemen

Aanbeveling 2

De rol van wijkraad als 'beheerder' is relatief nieuw. Wel is met het idee van de buurtagenda reeds ervaring opgedaan. Er hebben wijkraden interesse getoond om hiermee aan de slag te gaan. Aanbevolen wordt om een experiment te uitvoeren met een of twee wijkraden die daar belangstelling voor hebben.

Onder de rol van de wijkraad als beheerder beschrijft u het volgende: “De wijkraad beheert budgetten voor onder meer onderhoud en ontwikkeling van de openbare ruimte en voor sociale buurtinitiatieven. Ze heeft beslissingsbevoegdheid over het beschikbaar stellen inzetten van financiële middelen.”

Een van de onderdelen van het Actieprogramma Nieuwe Democratie is “the right to challenge” (zie Paragraaf 3.1.1): met het recht om de gemeente uit te dagen krijgen bewoners een extra mogelijkheid om hun initiatief te verwezenlijken. Zij kunnen de gemeente uitdagen om taken van de gemeente of haar partners uit te voeren/over te nemen. Afgelopen jaar zijn stappen gezet om in de maatschappelijke ondersteuning dit uitdaagrecht vorm te geven. Vanaf 2020 willen we ook gaan experimenteren met die mogelijkheid op andere terreinen. Dit experiment staat open voor zowel wijkraden als andere bewonersgroepen. Ik daag de geïnteresseerde wijkraden graag uit om hier een voorstel voor te doen!

Aanbeveling 3

Vrijwel alle wijkraden noemen inhoudelijke deskundigheid en kennis van de gemeentelijke organisatie en procedures als belangrijke voorwaarde. Aanbevolen wordt om een inwerk- en scholingsprogramma te ontwikkelen en dit aan alle wijkraden aan te bieden.

Ik wil graag tegemoet komen aan deze wens. Uit de gesprekken waar ik bij was heb ik opgemaakt dat de onduidelijkheid over politieke, bestuurlijke en ambtelijke processen soms een belemmering is voor het samenwerkingsproces tussen wijkraden, bewoners en gemeente. Ik kan mij voorstellen dat meer inzicht in deze processen, leidt tot betere samenwerking, participatie en besluitvorming. Een inventarisatie van de wens van de wijkraden volgt. De opbrengst is leidend voor het inwerk- en scholingsprogramma.

Aanbeveling 4

Veel wijkraden geven aan moeite om nieuwe mensen te betrekken bij het wijkraadswerk. Aanbevolen wordt een stedelijke promotie campagne te organiseren om het wijkraadswerk te promoten.

Ik zou ook aan deze wens graag tegemoet komen. Echter, hiervoor is het van belang dat er nog meer tijd wordt genomen door de wijkraden om helder te definiëren welke boodschap als wijkraden stadsbreed uit willen stralen. Een zelforganisatie vraagt een andere communicatieboodschap dan een netwerkorganisatie. Ik stel daarom voor om de uitkomsten van de onder aanbeveling 1 genoemde werkgroep af te wachten.

Aanbeveling 5

Het beschikken over diverse communicatiemiddelen wordt als belangrijke voorwaarde genoemd om tijdig en zo breed mogelijk te kunnen communiceren met de buurtbewoners. Niet alle wijkraden beschikken over de juiste middelen. Aanbevolen wordt om op stedelijk niveau een toolkit communicatiemiddelen te ontwikkelen en beschikbaar te stellen aan de afzonderlijke wijkraden.

Wijkraden zetten veel verschillende communicatiemiddelen in. Veel wijkraden maken gebruik van een “papieren” wijkkrant en een website. De inzet van social media is echter verschillend. Er wordt gebruik gemaakt van facebook, twitter, Nextdoor, whatsapp en Buurboek. Het is afhankelijk van de wijk (bewoners en wijkraadsleden) welk middel het beste werkt. Ik stel voor dat er een inventarisatie komt van de middelen die worden ingezet, hoe die worden ingezet en wat de opbrengsten zijn. De

uitkomsten verzamelen we in de toolkit. In deze toolkit staat onder andere welke wijkraden welke middelen gebruiken en hoe andere wijkraden deze kennis kunnen (her)gebruiken.

Aanbeveling 6

Wijkraden willen serieus genomen worden. Goede communicatie tussen de wijkraden en de gemeente (ambtelijk en bestuurlijk) is hierbij onontbeerlijk. Uit de stadsgesprekken blijkt dat dit voor verbetering vatbaar is. Aanbevolen wordt om hiertoe een communicatie- en overlegformat op te stellen en hierover met de afzonderlijke wijkraden afspraken over te maken. Daarbij wordt gedacht aan het 'structuraliseren' van het overleg tussen wijkraad en gemeente middels het vastleggen, verankeren, inbedden van de uitwisseling van ideeën, plannen, wensen en knelpunten. Hierin kan ook het dringende advies van de wijkraden worden meegenomen om afdelingen van de gemeente onderling (beter) met elkaar te communiceren.

Vooropgesteld: wij nemen wijkraden serieus. Wijkraden zijn een van de belangrijke spelers in de lokale democratie. De insteek van de gesprekken is daarom ook geweest hoe we de wijkraden kunnen versterken. Contactmomenten met wijkraden zijn op veel manieren ingebed in de gemeentelijke organisatie. We kennen:

- Stadsdeeloverleggen (4-wijkraden, WBO, platform etc.)
- Wijkschouwen
- Wijkgesprekken
- Meldingen openbare ruimte
- Participatie projecten groot onderhoud openbare ruimte
- Participatie ontwikkelprojecten
- Collegesprekuren in de wijk
- ...

Bovenstaande contactmomenten worden begeleid onder verantwoordelijkheid van verschillende gemeentelijke afdelingen. Ik stel voor een werkgroep samen te stellen met wijkraden en de vertegenwoordiging van de desbetreffende afdelingen, om met elkaar in gesprek te gaan dit beter inzichtelijk te krijgen en waar nodig verbeteringen aan te brengen. De opbrengst hiervan wordt onderdeel van het scholingsprogramma als genoemd onder aanbeveling 3.

Aanbeveling 7

De wijkraden hebben behoefte aan ruimere ondersteuning vanuit de gemeente bij de inrichting van de organisatie en het organiseren van activiteiten, zowel wat capaciteit betreft als de inhoudelijke invulling. Aanbevolen wordt om in een stedelijke ondersteuningsconvenant tussen gemeente en wijkraden vast te leggen op welke ondersteuning kan worden gerekend.

De ondersteuning bestaat uit veel verschillende onderdelen, zoals genoemd onder aanbeveling 3, 5, 6, 8 en 9. Daarnaast kan er gebruik gemaakt worden van de opbouwwerkers van de welzijnsorganisaties en kan er budget voor ondersteuning worden aangevraagd uit het Leefbaarheid & initiatiefbudget. Hiermee kom ik tegemoet aan het beoogde effect van deze aanbeveling. Verder kan de opbrengst van de werkgroep genoemd bij Aanbeveling 6 aangeven op waar en hoe er bij bepaalde terreinen maatwerk moet worden geleverd.

Aanbeveling 8

Tijdens de stadsgesprekken bleek dat veel wijkraden de onderlinge uitwisseling van kennis en ervaring zeer op prijs stellen en voor herhaling vatbaar vinden. Aanbevolen wordt om deze vorm van stedelijke uitwisseling tussen wijkraden vaker en op regelmatige basis te organiseren.

Ook bij deze aanbeveling sluit ik mij van harte aan. Ik heb de energie gezien die ontstond doordat wijkraden met elkaar in gesprek gingen over hun successen en dilemma's. Dat faciliteer ik graag. Daarom stel ik voor dat de gemeente minimaal één keer per jaar een wijkradenconferentie organiseert rondom een inhoudelijk thema. Uiteraard gebeurt dit in samenwerking met de afvaardiging van een aantal wijkraden. Dit kan ook een onderdeel zijn van het scholingsprogramma. Deze conferentie kan gezamenlijk met én voor de gemeenteraadsleden worden georganiseerd. (zie ook Aanbeveling 10)

Aanbeveling 9

Ongeacht de rol geven wijkraden te kennen dat duidelijke afspraken met de gemeente over bijvoorbeeld onderhoud en ontwikkeling van de wijk van belang zijn om het wijkraadswerk goed te kunnen uitvoeren. Verwezen wordt naar de wijkcontracten als middel dat goed functioneert. Aanbevolen wordt om met alle wijkraden op wijkniveau een wijkcontract op te stellen. Hierin kan ook aandacht worden besteed aan de rol(len) van de betreffende wijkraad.

Ik kan mij goed vinden in deze aanbeveling. De gemeente heeft ook de ervaring dat wijkcontracten goed werken. Ik kan mij echter voorstellen dat niet alle wijkraden om deze vorm van samenwerking vragen. Wijkcontracten brengen ook extra kosten met zich mee. Denk aan kosten voor onderzoek en begeleiding. Daarom stel ik de organisatie in eerste instantie tot doel dat er aan het einde van dit jaar twee nieuwe wijkcontracten worden opgestart, op verzoek van de wijkraad zelf.

Aanbeveling 10

De rol en het functioneren van wijkraden zou aanzienlijk kunnen worden verbeterd als de gemeenteraadsleden vaker in overleg treden met de wijkraad en de bewoners. Daar waar sprake is van belangrijke politieke keuzen die de gemeenteraad moeten maken zou zichtbaarheid en bereidheid tot discussie met de wijkraad een belangrijke positieve bijdrage leveren aan een versterking van de lokale democratie.

Uw aanbevelingen zijn onderdeel van het uitvoeringsprogramma Nieuwe Democratie en wordt aan de gemeenteraad aangeboden. Daar komt deze boodschap dus in terug. Zie ook verder mijn reactie op aanbeveling 8, waar wij aanbieden de ontmoeting tussen gemeenteraadsleden en wijkraadsleden mogelijk te maken.

In de Raadsnotitie Nieuwe Democratie worden in het uitvoeringsprogramma de acties naar aanleiding van uw aanbevelingen opgenomen en vertaald naar programmering en financiering. In de bijlage van deze brief, vindt u de acties schematisch weergegeven per aanbeveling.

Ik hoop dat deze brief voldoende helderheid geeft over hoe ik denk over de wenselijkheid, haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de tien aanbevelingen en dat u zich kunt vinden in de concrete acties die ik aan de aanbevelingen verbind.

Met vriendelijke groet,

Jur Botter